

REGERINGEN

TIERPS KOMMUN Kommunstyrelsen	
08. 09 11	
Dnr 2001.148	Dnr i beslutet 105

Regeringsbeslut 20

2003-09-04

M2001/5112/F/P

Miljödepartementet

TIERPS KOMMUN Bygg- och miljönämnden	
2003-10-09	
Dnr	Dnr i besl. OB 187

Tierps kommun

815 80 TIERP

Överklagande i fråga om områdesbestämmelser för Strömsbergs bruk, Tolfta församling, Tierps kommun

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen avslår överklagandena.

Ärendet

Kommunfullmäktige i Tierps kommun beslutade den 12 oktober 1999 att anta områdesbestämmelser för Strömsbergs bruk, Tolfta församling i kommunen.

Sedan beslutet överklagats fattade Länsstyrelsen i Uppsala län den 13 november 2001 det beslut som framgår av *bilagan*.

Sven Essén, Göran Thorstensson, Elisabeth och Per Eliasson samt Anders Oscarson har överklagat länsstyrelsens beslut. De vidhåller sitt tidigare yttrande och yrkande till länsstyrelsen. De anför vidare att de med stöd av både kommunallagen (1991:900) och förvaltningslagen (1986:223) har rätt att överklaga både kommunens och länsstyrelsens beslut. Regeringen bör dessutom låta utreda om både kommunfullmäktige och länsstyrelsen gjort sig skyldig till "lagtrots" när fullmäktige beslutat tvärt emot ett tidigare regeringsbeslut rörande samma område. Riksåklagaren bör undersöka både kommunens och länsstyrelsens agerande.

Skälen för regeringens beslut

Av 10 kap. 1 och 2 §§ kommunallagen framgår bl.a. att varje medlem av en kommun har rätt att få lagligheten av kommunens beslut, bl.a. beslut av kommunfullmäktige, prövad genom att överklaga dem hos länsrätten. Av 3 § samma lag framgår dock att regeln inte gäller om det i lag eller annan författning finns särskilda föreskrifter om överklagande. Av

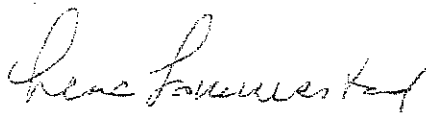
13 kap. 1 § plan- och bygglagen (1987:10), PBL, följer att en kommuns beslut att anta områdesbestämmelser inte får överklagas i den ordning som föreskrivs för laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen. Ett sådant beslut överklagas i stället i den ordning som gäller för förvaltningsbesvär enligt förvaltningslagen.

Enligt 22 § förvaltningslagen får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. Av 3 § samma lag framgår dock att om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, gäller i stället den bestämmelsen. 13 kap. 5 § PBL stadgar att beslut att anta bl.a. områdesbestämmelser får överklagas endast av den som senast under utställningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda.

Regeringen anser att länsstyrelsens beslut avseende rätten för Sven Essén, Elisabeth och Per Eliasson samt Anders Oscarson att överklaga beslutet om områdesbestämmelserna är riktigt. Deras överklagande bör därför avslås.

Regeringen delar länsstyrelsens bedömning att områdesbestämmelsernas utformning inte kan anses medföra sådana nackdelar för Göran Thorstensson att bestämmelserna av det skälet inte kan godtas. Vad han anfört utgör inte heller i övrigt skäl för att regeringen med anledning av överklagandet skall upphäva antagandebeslutet. Hans överklagande bör därför avslås.

På regeringens vägnar

Lena Sommestad

Lena Källberg

Kopia till

Boverket

länsstyrelsen (handlingar återsänds)

Göran Thorstensson, Strömsbergs gård, 815 92 TIERP

Sven Essén, Strömsberg 5275, 815 92 TIERP

Elisabeth och Per Eliasson, Strömsberg 5272, 815 92 TIERP

Anders Oscarson, Strömsberg 5273, 815 92 TIERP

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Rättsenheten
Länsassessor
Roger Gustafsson
Tel 018-19 53 55
E-post: rogu@c.lst.se

BESLUT

K O R D A

2001-11-13

Dnr: 2024-8979-99

Sven Essén
Strömsberg 5275
815 92 TIERP

Per Eliasson
Strömsberg 5272
815 92 TIERP

Elisabeth Eliasson
Strömsberg 5272
815 92 TIERP

Anders Oscarson
Strömsberg 5273
815 92 TIERP

Göran Thorstensson
Strömsbergs gård
815 92 TIERP

Samtliga med rek+mb

Överklagande av Kommunfullmäktiges i Tierps kommun beslut om områdesbestämmelser för Strömsbergs bruk

BESLUT

Länsstyrelsen avvisar överklagandena från Sven Essén, Per och Elisabeth Eliasson och Anders Oscarson.

Länsstyrelsen upphäver beslutet om utökad lovplikt för fällning av träd med en stamomkrets större än 25 cm inom de prickmarkerade parkområdena, herrgårdsparken, engelska parken och parken vid vid dammen.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt från Göran Thorstensson.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Efter Regeringens återförvisning av ärendet beslutade Kommunfullmäktige i Tierps kommun den 12 oktober 1999, § 103, att anta förslag till områdesbestämmelser för Strömsbergs bruk (Ob 187:2).

Sven Essén, Per och Elisabeth Eliasson, Anders Oscarson och Göran Thorstensson, som äger fastigheterna Dorkarby 1:9, 5:4, 1:8 respektive 1:6 inom det aktuella området, har i gemensam skrivelse överklagat beslutet och anfört följande. Deras fastigheter ligger inom det område som omfattas av områdesbestämmelserna. Fastigheterna ligger utanför och utom synhåll från den samlade bruksbebyggelsen. Fastigheterna har inte ett sådant kulturhistoriskt värde att det är motiverat att införa restriktioner och utökad lovplikt. Strömsbergs bruk anlades på 1600-talet och lades ned år 1920. Deras fastigheter bebyggdes alla runt år 1920. De har alltså mycket lite med brukets historia att göra. Man kan i dag inte se några tecken på den verksamhet som under några tiotal år bedrevs på dessa fastigheter. Det finns alltså ingen kulturhistoria att bevara. De bor alla på sina fastigheter och bedriver där olika verksamheter såsom djurskötsel, jordbruk, skogsbruk, tryckeriverksamhet, konsultverksamhet och trädgårdsskötsel. Fastigheterna är viktiga för deras försörjning. De föreslagna restriktionerna och den utökade lovplikten innebär att fastigheternas värde och användbarhet kraftigt försämras och det kan de inte acceptera. Kommunfullmäktige har tidigare fattat beslut i detta ärende. Beslutet överklagades och upphävdes av Regeringen. Boverket anförde därvidlag i sitt yttrande till Regeringen, att när det gäller införande av marklov måste det aktuella området vara avsett antingen för bebyggelse eller som skyddsområde. Landskapsvård inryms inte bland tillåtliga motiv. Det går därför inte att reglera vare sig öppen jordbruksmark eller tillkommande skogsplantering med områdesbestämmelser. Enligt 8 kap. 9 § tredje stycket plan och bygglagen (1987:10), PBL, får kommunen i områdesbestämmelser besluta att marklov krävs för schaktning, fyllning, trädfällning eller skogsplantering inom områden som är avsedda för bebyggelse. Regeringen konstaterade att större delen av det område där marklov för trädfällning, schaktning och utfyllnad krävdes enligt de i ärendet aktuella bestämmelserna, inte var avsedda för bebyggelse. Den nu aktuella bestämmelsen i områdesbestämmelserna om förbud mot trädfällning saknar lagstöd. Kommunfullmäktige beslutar, tvärt emot Regeringens beslut, att anta områdesbestämmelser för ett område som huvudsakligen består av jordbruks- och skogsmark. Kommunfullmäktige beslutar också att för all befintlig bebyggelse inom området gäller förhöjd bygglovplikt. Lovplikten omfattar bl.a. omfärgning, byte av fasadmateriäl, rivning, ombyggnad, trädfällning och schaktning. Kommunfullmäktige skriver: "bl.a." när de beskriver lovpliktens omfattning. Är det inte väl diffust? Det ger berörda politiker och tjänstemän möjlighet att besluta precis som de vill från fall till fall. De undrar om inte Kommunfullmäktige har gjort sig skyldiga till lagtrots och föreslår att Länsstyrelsen överlämnar den frågan till

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (6)

2001-11-13

Dnr: 2024-8979-99

Riksåklagaren för prövning. De anhåller att Länsstyrelsen upphäver Kommunfullmäktiges beslut.

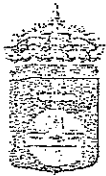
Göran Thorstensson har därutöver kommit in med egen överklagningsskrivelse och anfört följande. Hans fastighet, Dorkarby 1:6, med totalt 141,5 hektar åkermark har enligt kommunens beslut fått större delen av åkermarken belagd med områdesbestämmelser. Även cirka sex hektar skogsmark ingår. Enligt hans förmenande är inte områdesbestämmelser avsedda att reglera användningen av skogs- och jordbruksmark som inte direkt gränsar till kulturhistoriskt värdefulla objekt. Ekonomibyggnaderna färdigställdes år 1901 på en plats där det tidigare inte fanns några byggnader. Järnbruket startades på 1600-talet och lades ner år 1920, så någon längre tid har inte ekonomibyggnaderna tillhört bruksmiljön. Dessutom är de belägna helt avskilt från bruket. Därför föreligger inte någon direkt anledning att de ingår i områdesbestämmelserna. Konsekvenserna av kommunens beslut blir för jordbruksdriften helt absurd, nämligen att vid trädfällning, schaktning, ommålning, reparation, ombyggnad, rivning, nybyggnad och eventuellt andra åtgärder som kommunen inte klart definierat i bestämmelserna, vid varje tillfälle till en kostnad av kanske 4 000 kr söka tillstånd hos kommunen. Detta skulle lägga en död hand över jordbruksdriften och kanske vid många tillfällen skapa konflikt med djurskyddslagen och andra regler som fordrar omedelbara åtgärder i ett djurintensivt företag. Vid reparationer och ombyggnader åläggs han också att bekosta överantikvariska värden, såvida inte länsstyrelsen eventuellt kan ge en del av kostnaderna i bidrag. Att kommunen på detta sätt vältrar över kostnader för allmänintressen på en enskild näringsidkare torde vara oacceptabelt i en demokratisk rättsstat. Han anhåller därför att länsstyrelsen upphäver kommunens beslut, som heller icke var enhälligt.

Kommunstyrelsen i Tierps kommun har den 23 oktober 2001 medgett att den i områdesbestämmelserna utökade lovplikten avseende fällning av vissa träd inom prickmarkerade parkområden, herrgårdsparken, engelska parken och parken vid dammen, upphävs.

MOTIVERING

Enligt 13 kap. 5 § PBL får beslut att anta bl.a. områdesbestämmelser överklagas endast av den som senast under utställningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda.

Av utredningen i ärendet framgår att av de klagande är det endast Göran Thorstensson som under kommunens beredning av ärendet skriftligen framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Sven Essén, Per och Elisabeth Eliasson och Anders Oscarson har inte skriftligen hört av sig och har således ingen rätt att

överklaga beslutet om områdesbestämmelser och deras överklaganden skall därför avvisas.

Länsstyrelsen får i sak anföra följande.

Enligt 1 kap. 3 § tredje stycket PBL får för begränsade områden som inte omfattas av detaljplan områdesbestämmelser antas, om det behövs för att syftet med översiktsplanen skall uppnås eller för att säkerställa att riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses. Enligt 3 kap. 6 § andra stycket miljöbalken skall områden som är av riksintresse för bl.a. kulturmiljövården skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön.

Strömsbergs bruk är av riksintresse för kulturmiljövården (K 9) med följande sammanfattande värdetext.

“I Strömsbergs bruk finns ännu alla de komponenter som bildar en typisk järnbruksmiljö. Vid inget annat uppländskt bruk har den äldre industribebyggelsen bevarats i så stor utsträckning som här.”

Målet med de nu aktuella områdesbestämmelserna är att tillvarata de värden som finns i den kulturhistoriskt intressanta miljön i Strömsbergs bruk. Bestämmelsernas syfte är att ge de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna och den kulturhistoriskt värdefulla miljön ett skydd mot förvanskning genom bl.a. utökad lovplikt och rivningsförbud avseende kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Sålunda har vissa byggnader inom området markerats med q, vilket innebär att byggnaderna inte får rivras och att utökad lovplikt gäller för omfärgning av fasader, tak och snickerier, för ommurning av skorstenar, för omputsning av socklar och för utbyte av fasadmateriäl såsom balkongräcken, utsmyckningar m.m. Vidare har bl.a. lovplikten inom prickmarkerade parkområden, herrgårdsparken, engelska parken och parken vid dammen, utökats att gälla fällning av träd med stamomkrets större än 25 cm.

Som anförts ovan får för begränsade områden av kommunen som inte omfattas av detaljplan områdesbestämmelser antas, om det behövs för att syftet med översiktsplanen skall uppnås eller för att säkerställa att riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken tillgodoses. Med områdesbestämmelser får enligt 5 kap. 16 § PBL regleras

1. i vad mån åtgärder kräver lov enligt 8 kap. 5 § andra stycket, 6 § första stycket 1 och 3 samt andra och tredje styckena, 7 §, 8 § andra och tredje styckena samt 9 § tredje stycket,

2. grunddragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse eller för fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförliga ändamål,
3. största tillåtna byggnads- eller bruksarean för fritidshus och storleken på tomter till sådana hus,
4. placering, utformning och utförande av byggnader, andra anläggningar och tomter, varvid får meddelas varsamhets- bestämmelser för att precisera kraven i 3 kap. 10 §, skyddsbestämmelser för byggnader som avses i 3 kap. 12 § och för tomter som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, rivningsförbud för byggnader som avses i 3 kap. 12 § samt sådana bestämmelser i fråga om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader som får utfärdas med stöd av föreskrifter enligt 21 § lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.,
5. användning och utformning av allmänna platser, varvid får meddelas skyddsbestämmelser för sådana platser som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt,
6. vegetation samt markytans utformning och höjdläge inom sådana områden som avses i 8 kap. 9 § tredje stycket,
7. skyddsanordningar för att motverka störningar från omgivningen,
8. exploateringssamverkan enligt 6 kap. 2 §.

Enligt 8 kap. 9 § tredje stycket PBL får kommunen i områdesbestämmelser besluta att marklov krävs för schaktning, fyllning, trädfällning eller skogsplantering inom områden som är avsedda för bebyggelse eller inom områden som ligger i närheten av befintliga eller planerade anläggningar för totalförsvaret, statliga flygplatser, andra flygplatser för allmänt bruk, kärnreaktorer, andra kärnenergianläggningar eller andra anläggningar som kräver ett skydds- eller säkerhetsområde.

PBL bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. En konsekvens av detta är att den statliga kontroll som besvärsprovningen innefattar i många fall stannar vid en provning av om ett överklagat kommunalt beslut ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen. Det ovan sagda föranleder en väsentlig begränsning av den materiella provning som skall göras i ett överklagningsärende.

Länsstyrelsen beslöt den 4 november 1999 (2023-7947-99) att inte pröva kommunfullmäktiges antagandebeslut enligt reglerna härom i 12 kap. PBL.

Kommunen har enligt 13 kap. 8 § första stycket PBL medgett att beslutet om områdesbestämmelser ändras på så sätt att den utökade lovplikten för fällning av träd med viss omkrets inom de tre parkområdena, herrgårdsparken, engelska parken och parken vid dammen upphävs. Bestämelsen om utökad lovplikt för

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (6)

2001-11-13

Dnr: 2024-8979-99

trädfällning avser inte något sådant område som anges i ovannämnda 8 kap. 9 § tredje stycket PBL. Bestämmelserna i denna del skall därför upphävas.

Länsstyrelsen finner att skäl för områdesbestämmelserna utifrån ovannämnda kriterier i 1 kap. 3 § tredje stycket PBL föreligger. Såsom de slutligt blivit utformade är områdesbestämmelserna med hänsyn till mål och syfte väl motiverade och lagligen grundade. Även områdets omfattning är ur kulturmiljösynpunkt väl motiverat. Vad gäller frågan om eventuella anspråk på ersättning på grund av restriktionerna i områdesbestämmelserna finns regler härom i 14 kap. 8 § PBL.

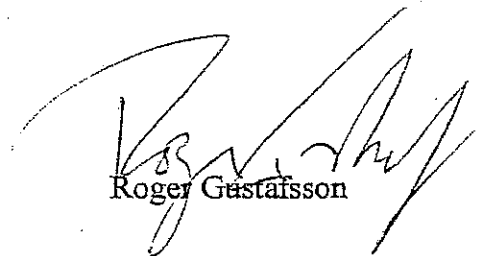
Med hänsyn till vad sålunda anförts och då områdesbestämmelserna inte kan antas medföra några sådana betydande olägenheter för ägaren och brukaren av fastigheten Dorkarby 1:6 att hinder för områdesbestämmelserna härigenom föreligger skall överklagandet i denna del avslås.

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även länsantikvarie Karl Johan Eklund och biträdande länsarkitekt Mats Hellberg deltagit.

Christer Segerström

Roger Gustafsson

BILAGA

Hur man överklagar

SÄNDLISTA

Kommunfullmäktige i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Kommunstyrelsen i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Bygg- och miljönämnden i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Akten

TIERPS KOMMUN
Bygg- och miljökontoret

LAGAKRAFTBEVIS
2003-09-04

OB 187:2

Kommunfullmäktige i Tierps kommun har den 12 oktober 1999 antagit förslag till områdesbestämmelser för Strömsbergs bruk, Tolfta församling.

Beslutet har vunnit laga kraft den 4 september 2003.

Enligt uppdrag

Birgitta Lind
Kart och planavdelningen

Områdesbestämmelse för

STRÖMSBERGS BRUK

Tolfta församling
Tierps kommun

Områdesbestämmelse för **STRÖMBERGS BRUK**, Tierps kommun

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Områdesbestämmelserna består av plankarta med bestämmelser, denna beskrivning, råd och rekommendationer, samrådsredogörelse, utlåtande efter utställning och fastighetsförteckning.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syftet med områdesbestämmelserna är att ge de kulturhistoriska värdefulla byggnader och den kulturhistoriska värdefulla miljön ett skydd mot förvanskning genom bl a utökad lovplikt.

Målet med bestämmelserna är att tillvarata de värden som finns i den kulturhistoriskt intressanta miljön.

Förslaget redovisar skyddsbestämmelser avseende rivningsförbud av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Enligt Plan- och bygglagen, PBL, har den enskilde rätt att kräva ersättning för skada som är betydande i förhållande till den berörda delen av fastigheten.

PLANDATA

Lägesbestämning

Strömsbergs bruk ligger ca 7,5 km norr om Tierps köping och är beläget på ömse sidor om Tämnrån. Områdesbestämmelserna omfattar hela riksintresseområdet för kulturmiljövård, RiK9, förutom den del av området som är detaljplanlagt; Dp 172 Bruksbostäder i Strömsberg, antagen 1996-10-15.

Areal

Planområdet omfattar ca 125 ha.

Markägförhållanden

All mark är i privat ägo.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Riksintresse

Bestämmelserna ingår i område av riksintresse för kulturmiljövården, RiK9 Strömsbergs bruk. Strömsberg är Upplands enda järnbruk där alla de komponenter som bildar en typisk bruksmiljö under 1700- och 1800-talen finns bevarade. Miljön utgör därmed en unik enhet.

Översiktliga planer

I översiktsplanen för Tierps kommun, antagen 1991-02-12, § 11, beskrivs bl a att i enlighet med plan och bygglagen kan detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas till skydd för kulturmiljöer.

Detaljplan, områdesbestämmelser och förordnanden

Strömsbergs bruk, öster om bruksdammen, omfattas av detaljplan; detaljplan Dp 172, antagen 1996-10-15. Strandskyddsförordnande enligt 15 § naturvårdslagen gäller, för Tämnråns hela sträckning, med 100 meter vid normalt vattenstånd på land och i vatten.

Program för planområdet

Något särskilt planprogram har inte upprättats. Upplandsmuseét har gjort en sammanställning och genomgång av viktiga kulturmiljöer inför arbetet med översiktsplan, ÖP90. Arbetet redovisas i "Tierp tar tillvara".

Kommunala beslut i övrigt

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 1991-05-07, § 103 att uppdraga åt byggnadsnämnden att upprätta detaljplan för Strömsbergs bruk. Byggnadsnämnden beslutade 1991-08-21 att uppdraga till bygg- och miljökontoret, f d kommunplanering, att upprätta förslag till detaljplan i enlighet med kommunstyrelsens beslut. Byggnadsnämnden beslutade 1995-06-20 att uppdraga till bygg- och miljökontoret att upprätta förslag till områdesbestämmelser för den nordvästra delen av bruksområdet.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Allmänna hänsyn

3 kap 10 § Plan- och bygglagen

Ändringar av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens särdrag beaktas och dess byggnadstekniska historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas till vara.

3 kap 12 § Plan- och bygglagen

Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässigt eller konstnärlig synpunkt eller ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas.

Att ta hänsyn till kulturhistoriska värden är fråga om kunskap och respekt för den byggda miljön.

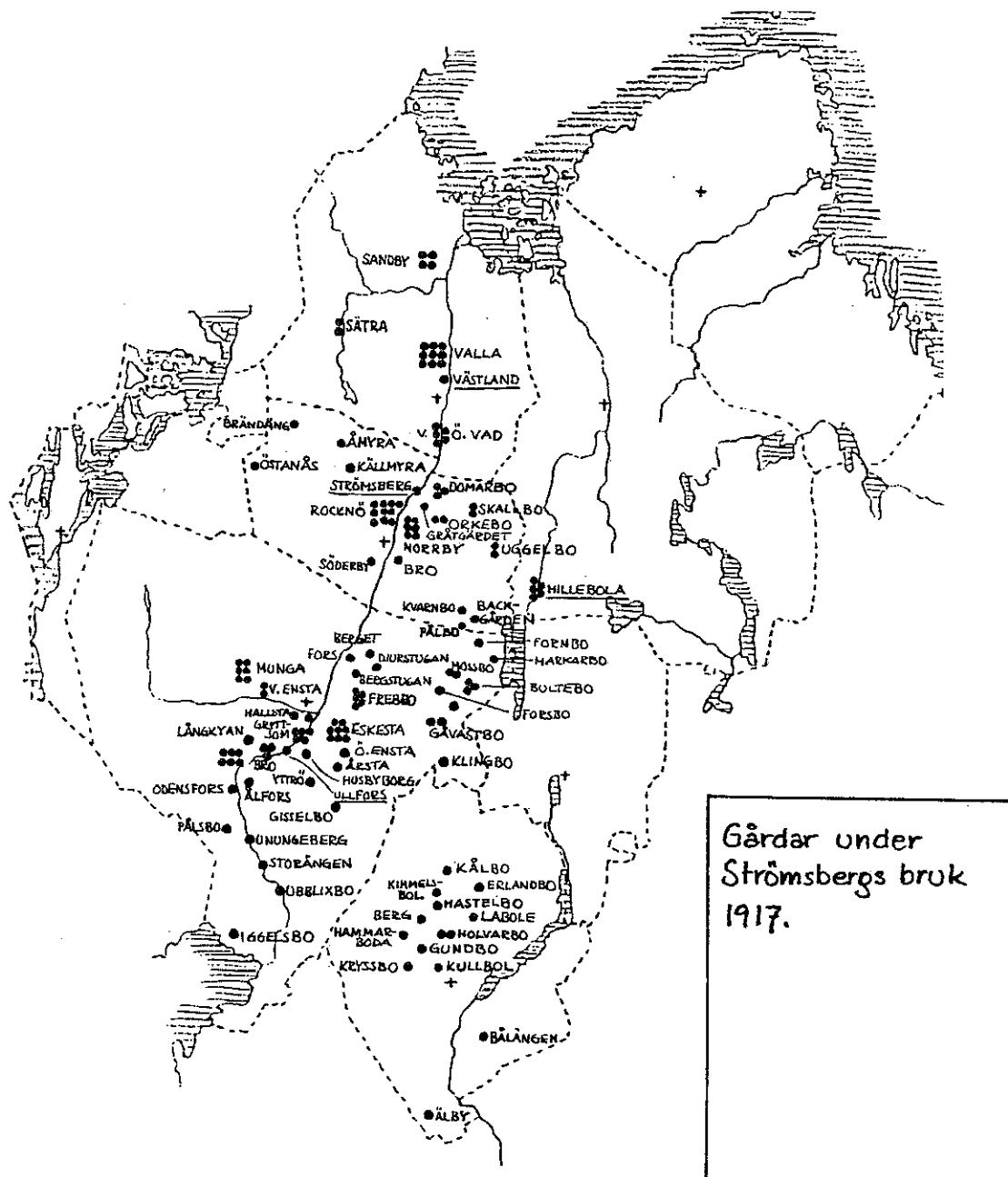
Hänsynen till kulturvärden innebär förutom ett krav på anpassning till särskilt värdefull bebyggelse också krav på att nybyggnader skall utformas med hänsyn till lokal tradition i fråga om byggnadens form i stort, t ex planmått, höjd och takform, eller i detalj, t ex materialval, färgsättning och fönsterformer. Lokala traditioner i dessa avseende skall beaktas och föras vidare. Hänsyn till naturvärdena ska beaktas, t ex värdefull naturmiljö och kulturlandskap på platsen.

Karaktäristiska för Strömsbergs bruksmiljö är en ganska blandad bebyggelse utan den strikta regelmässighet som återfinns vid de stora vallonbruken. Vad som istället gör Strömsberg unikt är dels den samlade helhet som finns runt bruksdammen med arbetarbostäder, herrgårdsanläggning, jordbruksbyggnader och den kompletta samlingen av ålderdomliga produktionsbyggnader. Strömsbergs bruk är Upplands enda järnbruk där alla de komponenter som bildar en typisk bruksmiljö under 1700- och 1800-talen finns bevarade.

Vid underhåll, ändringar och tillbyggnader av befintliga byggnader samt kompletteringar av den byggda miljön skall Bygg- och miljökontoret, Tierps kommun kontaktas, tel 0293-180 00. För information och rådgivning om vilka färger och material som kan användas kan man vända sig till Upplandsmuseét, tel 018-16 91 00.

Historik

Strömsbergs bruk har varit ett av Upplands viktigaste järnbruk och har satt en stark prägel på Tolfta socken. Bl a har flera byar under tidens lopp köpts upp av bruket och blivit arrendegårdar. Strömsberg har varit en stor markägare och omkring två tredjedelar av hela socknens areal har under ett par århundraden ägts av bruket.

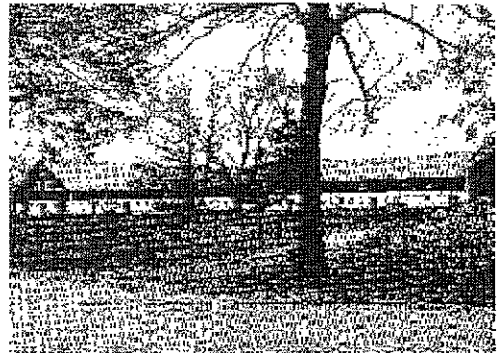
Strömsberg är beläget på ömse sidor om Tämnarån, som i väster omges av stora odlingsmarker och i öster av skogsmarker. Strömsbergs bruk anlades av holländaren Welam Vervier på 1640-talet, på ägor till Dorkarby, och sammanslogs med det närbelägna f d kron bruket Västland som Vervier inköpt vid samma tid. Produktionen var från början inriktad på tackjärn och muskotplåt men kom snart att domineras av stångjärnssmide. År 1734 inköptes Strömsberg av Charles De Geer d ä på Lövsta bruk, i vars släkt bruket kom att stanna till 1861.

Genom arv kom det därefter till släkterna von Platen och sedermera Wachtmeister. De sistnämnda försökte i början av 1900-talet utveckla och modernisera produktionen för att få järnhanteringen lönsam. Masugn, ångsågverk, bostäder och brukshandel nybyggdes, och 1917 förbands Strömsberg med Uppsala-Gävle järnväg via bibana från Tierp. Järnvägen var tänkt att underlätta driften men de stora satsningarna förmådde inte lösa

brukskrisen efter första världskriget. År 1920 såldes hela Strömsbergskomplexet som, förutom Strömsberg, bestod av vallonbruket i Ullfors samt de redan under 1800-talet nedlagda bruken i Västland och Hilleboda, till Stora Kopparbergs Bergslags AB som omedelbart lade ned järntillverkningen i Strömsberg.

Miljön och bebyggelsen

Miljön karaktäriseras av en ganska blandad bebyggelse utan den strikta regelmässighet som återfinns vid de stora vallonbruken. Vad som istället gör Strömsberg unikt är dels den samlade helhet som återfinns runt bruksdammen med arbetarbostäder, herrgårdsanläggning, jordbruksbyggnader och den kompletta samlingen av ålderdomliga produktionsbyggnader, något som saknar motstycke i upplandsbruken.

Masugn, rostugnar, kolhus, lancashiresmedja, våghus, verkstad, kvarn och vattensågverk ligger på rad vid dammen. Masugnspipan nybyggdes 1916 men själva byggnaden - rådsstugan - är delvis från 1700-talet. Hammarsmedjan uppfördes 1833, medan övriga byggnader är från 1800-talets mitt och senare hälft. Samtliga byggnader är uppförda i slaggsten och vitputsade.

På dammen västra sida ligger herrgården. Den ljusmålade huvudbyggnaden uppfördes som bostad för Charles De Geers änka. Herrgården byggdes ut och förändrades kraftigt under slutet av 1800-talet men återfick sitt äldre utseende 1961. Till anläggningen hör flygelbyggnader från 1700-talet. Kring herrgården ligger även stora bruksmagasin, klockstapel från 1734 i den barockstil som är karaktäristisk för Lövstakomplexet, jordbruksbyggnader, kontor, klensmedja, bostadshus och andra byggnader från 1800-talet.

Öster om dammen ligger bruksgatan som på en sida kantas av en rad vitputsade arbetarbostäder från 1800-talets första hälft, de äldsta av slaggsten och de yngre av reveterat timmer. Strax intill ligger förvaltarbostad, skolor och ett stort antal mindre bostadshus från främst 1800-talen med tillhörande uthus samt med rester av det f d ångsågverket.

Denna del av Strömsbergs bruk ingår i planområdet för detaljplan Dp 172.

Värdefull bebyggelse och miljö

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse har markerats med q₁. För dessa byggnader gäller rivningsförbud. För all befintlig bebyggelse inom området gäller förhöjd bygglovplikt. Lovplikten omfattar bl a omfärgning, byte av fasadmateriäl, rivning, ombyggnad, trädfällning och schaktning.

Kring herrgården ligger ett större parkområde med planterade lövträd. Den västra delen har anlagts vid slutet av 1700-talet som en engelsk park med den idealiserade naturen som förebild. Parkområdena ska skötas och gallras för att förhindra igenväxtning. Större lövträd, som tas ner, ska ersättas med nya. Markerade alléträd, som tas ner, skall ersättas med nya träd. Inom parkområdet och allén gäller lovplikt för trädfällning.

Radhuset

Radhuset som ligger i anslutning till herrgårdsparken bedöms kunna fastighetsbildas, där varje lägenhet blir egen fastighet.

Fornlämningar

Inom området finns ett stort antal fornlämningar. Dessa har redovisats på plankartan.

Strandskydd

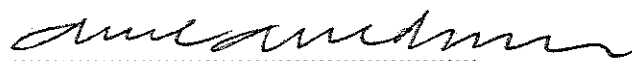
Strandskydd enligt 15 § Naturvårdslagen (NVL), gäller 100 meter från Tämnråns strandlinje vid normalvattenstånd.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Kommunala tjänstemän inom Kultur och fritid samt Bygg- och miljökontoret som har medverkat under planarbetet:

Carin Palmquist Isaksson	Kultur och fritid
Per Nordenstam	Bygg- och miljökontoret
Kenneth Ottosson	Bygg- och miljökontoret
Birgitta Lind	Bygg- och miljökontoret

Tierp 1999-07-26
Bygg- och miljökontoret, planavdelningen

Arne Arvidsson, stadsarkitekt

REVIDERING

Länsstyrelsen upphäver beslutet om utökad lovplikt för fällning av träd med en stamomkrets större än 25 cm inom de prickmarkerade parkområdena, herrgårdsparken, engelska parken och parken vid dammen. LS 2001-11-13, Dnr 2024-8979-99.

Tierp 2003-09-04
Bygg- och miljökontoret, planavdelningen

Arne Arvidsson, stadsarkitekt

RÅD OCH REKOMMENDATIONER FÖR ATT BYGGA OCH BYGGA OM I KULTURHISTORISKT VÄRDEFULL MILJÖ

Källa : Byggnadsvård, utgiven av Länsstyrelsen Uppsala län 1997

Varsamhet

De värden som skall bevaras är inte enbart kulturhistoriska och liknande kvaliteter utan också speciella boendekvaliteter, t ex äldre planlösningar som ofta har positiva värden i fråga om rumssamband och rumsvolymer. Varsamhetskravet innebär exempelvis, när det gäller bostäder, att väggar och våtenheter bör flyttas endast om det är absolut nödvändigt för att nå godtagbara planlösningar. Även inredningsdetaljer som kakelugnar, skåpsnickerier, dörrar och paneler skall behandlas med varsamhet. I kravet på varsamhet ligger också ett krav på att hänsyn skall tas till möjligheterna för människor att bo kvar efter en ombyggnad. Varsamhetskravet får inte tas för intäkt för att generellt hålla en låg standard när byggnader ändras. Oberoende av åtgärdens omfattning kan varje ändring göras på ett varsamt och ovarsamt sätt. Ett varsamt tillvägagångssätt skall användas vid genomförandet av såväl ombyggnader som andra ändringar. Det förutsätter att man skaffar sig kunskaper om de värden som byggnader har och att man tar till vara dessa värden så långt det är möjligt med hänsyn till andra krav.

Underhåll

Alla byggnader behöver fortlöpande underhållas; det finns i verkligheten inga underhållsfria byggnader och material. Små lättreparerade skador blir snart stora och besvärliga, om man inte åtgärdar dem i tid.

Vid underhållsarbeten på en byggnad är det viktigt att välja rätt material och metoder. Med traditionella material behåller man lättare byggnadens ursprungliga utseende och karaktär.

Ändringar och/eller mindre tillbyggnader

Vid ändringar och mindre tillbyggnader är det viktigt att ta hänsyn till byggnadens förutsättningar. Särskilt takvinklar, fasadmaterial, utformning av fönster och dörrar är viktigt att anpassa till den gamla byggnaden.

Det kan i vissa fall vara bättre med en nybyggnad än att försöka anpassa nya material och funktioner till en gammal byggnad

Vid ändringar och mindre tillbyggnader av äldre byggnader bör samma grundinställning gälla som vid underhåll.

Nybyggnad

Det går att komplettera kulturhistorisk värdefull miljö med nya byggnader utan att det kulturhistoriska värdet försvinner. Det är viktigt att göra klart för sig vad som är karaktäristiskt för miljön, d v s ställa sig frågan; Hur ser det egentligen ut där jag ska bygga?

Den nya byggnaden ska smälta in i miljön och så lite som möjligt förändra platsens utseende. Fasadmaterial, takmaterial och fönster ska anpassas till omgivande byggnader. Träd och växter på tomten ska sparas i största möjliga mån.

Rådgivning

Kontakta bygg- och miljökontoret, Tierps kommun eller Upplandsmuseet för råd och förslag så tidigt som möjligt i planeringen.

- Bygg- och miljökontoret, Tierps kommun, tel 0293-180 00.

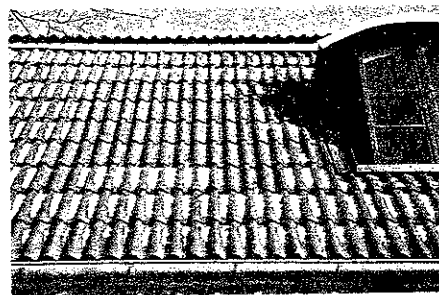
- Upplandsmuseet, tel 018-16 91 00.

TAK

Tegeltak

Det vanligaste taktäckningsmaterialet är lertegel, en- eller tvåkupigt.

Vid omläggning av tegeltak är det ofta underlag och läkt som behöver bytas. Ofta kan större delen av tegeltaket återanvändas efter komplettering med reservpannor i samma storlek och utförande. Om teglet är i dåligt skick kan det vara nödvändigt att lägga nytt, en- eller tvåkupigt, beroende på tidigare utförande eller antikvariska överväganden. Det kan räcka att lägga nytt tegel på ett av takfallen. Det gamla återanvända teglet lägges då på huvudfasadens takfall. Befintlig takfot och taksprång skall bevaras och vid behov ilagas med virke lika befintligt utseende. Vindskivor, vattbrädor ochnockbrädor bör utföras i trä, i undantagsfall kan plåt användas, målas eller tjäras lika befintligt utseende.

Plåttak

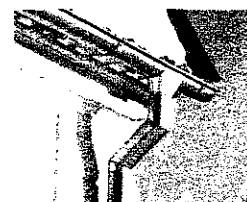
Gamla plåttak är ofta utförda i sk skivtäckning. Oftast förekommande plåtformat är 60 x 120 cm med sammanfallande eller förskjutna tvärfalsar. Vid ilagning eller omläggning av hela tak med stora antikvariska krav skall plåtformatet utföras lika befintligt. Detsamma gäller placering av tvärfalsar och andra specifika utföranden. Dock kan vissa tekniska avvikelser, t ex. typ av falsning, tillåtas.

PLÅTARBETEN

Hängrännor och stuprör

Stuprör utföres med falsade tvärskarvar. Vinklar skall vara skarpa och falsade. Utkastarens längd får inte understiga 25 cm och monteras ett gott stycke från marknivån. Rölfalsen skall vändas utåt för att undvika skador på fasad om läckage skulle uppstå. Gäller speciellt putsfasader.

Fönsterbleck

Fönsterbleck utföres med omvikt framkant, uppvikt mot karm och i ändrar. Inslagskant bockas 2 mm. Skarv utföres med hakfals.

Skorstenar

Skorstensöverbeslag skall utföras enkel utan sarg. Sprången bör göras minst 5 cm och fästas med 2,5 cm breda band över minst tre tegelskift. Även neder- och underbeslag utföres i varmförzinkad plåt.

FASADER

Träfasader

Generellt gäller att allt äldre virke i gott skick skall bevaras och återanvändas. Allt nytt material skall anpassas till byggnadens ålder och karaktär. Vid byte skall samma utseende, dimensioner och material användas. Exempelvis skall hyvlat virke bytas mot

hyvlat virke. Allt nytt virke skall vara av högsta kvalitet, d v s av tätvuxen kådrik furu. Detta gäller speciellt fönstervirke där minst sex årsringar skall rymmas per centimeter.

Putsad fasad

Putsade fasader är ofta utförda som slätputs eller spritputs. Putsarbeten skall utföras med rent kalkbruk eller hydrauliskt kalkbruk 1-3 mm. Fasader som är spritputsade respektive slätputsade skall utföras lika befintligt utseende. Knutar, fönster- och dörr-omfattningar, band mm. skall som regel vara slätputsade.

FÖNSTER

Restaurering av fönster

Befintliga fönster skall som regel bevaras. Renovera gamla fönster i stället för att byta fönster till nya som ofta är av sämre kvalitet. Använd linoljefärg, spara gamla beslag, använd gärna äldre glas, tänk på ventilationen mellan bågar. Befintliga fönster skall lyftas ur och restaureras i uppvärmt utrymme efter noggrann torkning. Vid behov monteras väderskydd.

UTVÄNDIG MÅLNING

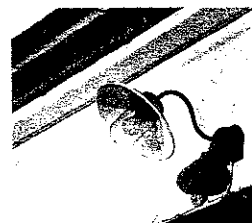
Vid all utvändig målning skall traditionella färgtyper och behandlingsmetoder användas. Målning skall ske när ingen risk för frost föreligger, inte heller får virkets fukthalt överstiga 15%.

Det skadar inte att stryka upp färgprover innan arbetet påbörjas.

UTOMHUS

Belysning

Vid montering av ny belysningsarmaturer bör armatur med traditionellt utseende användas. För bostadshus och ekonomibyggnader kan en enkel stallykta användas. Till gatubelysning bör armaturer med enkel formgivning användas.

LÄSTIPS

Antell, Olof

- Taktegel, tegeltak

Byggnadsstyrelsen m fl.

- Fönster. Historik i vården av gamla byggnader

Hidemark, Ove m fl.

- Så renoveras torp och gårdar

Länsstyrelsen Uppsala och

Upplandsmuseet

- Bygd att vårda

- Vägvisare till kulturen i Uppsala län

Mannberg Wretin, Karin

- Byggt i Uppland

Nordiska museet och

Riksantikvarieämbetet

- Var virket bättre förr

Riksantikvarieämbetet

- Liggtimmerhus

- Traditionella färgtyper

Thurell, Sören

- Vård av trähus

Tunander, Pontus

- Målning av träskydd. En praktisk rådbok

Upplandsmuseet och Tierps kommun

- Tierp tar tillvara

**För mera råd om byggnadsvård ring Upplandsmuseet tel 018-16 91 00
eller Länsstyrelsens kulturmiljöenhet tel 018-19 50 00**

Förslag till områdesbestämmelser för **STRÖMSBERGS BRUK**, Tierps kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS

Samrådshandlingar

Underrättelse om planförslaget har skett med brev till sakägarna, berörda myndigheter och andra som har intresse av planen, se fastighetsförteckning och remisslista (bil. 1). Till underrättelsen har bifogats beskrivning och plankarta med bestämmelser.

Samrådsmöte

Underrättelse om samrådsmöte har gjorts dels med brev till sakägare och myndighet och dels genom annons i ortens tidningar. Antalet deltagare vid samrådsmötet var 27 st sakägare och intresserade. Samrådsmöte hölls i f d skolan i Strömsberg.

SAMMANFATTNING

Följande revideringar/kompletteringar föreslås i planmaterialets olika delar.

Plankarta med bestämmelser

Bestämmelserna har omarbetats efter samråd med länsstyrelsen, plan- och kulturmiljöenheten. Den utökade lovplikten har kompletteras med att även gälla jordbrukets byggnader.

Beskrivningarna

Skrivningen av syftet med planen har utökats med mål och ramar för bevarandet. Kommunens friskrivning av ersättningskrav tas bort. Till beskrivningen har råd och rekommendationer för att bygga och bygga om i kulturhistoriskt värdefull miljö infogats.

INKOMNA YTTRANDEN

Yttranden har inkommit från :

- Länsstyrelsen	Bil. 2
- Vägverket	Bil. 3
- Försvarsmakten, Upplands regemente	Bil. 4
- Upplandsmuseet	Bil. 5
- Telia	Bil. 6
- BUK, Kultur- och fritidsavdelningen, Tierps kn	Bil. 7
- Hyresgästföreningen i Uppland	Bil. 8
- Strömsbergs gård, Göran Torstensson	Bil. 9
- Kommunstyrelsens AU, Tierps kommun	Bil. 10

Remissinstanser som inte har något att erinra mot förslaget:

- Vägverket	Bil. 3
- Försvarsmakten, Upplands regemente	Bil. 4
- Telia	Bil. 6
- BUK, Kultur- och fritidsavdelningen, Tierps kn	Bil. 7
- Hyresgästföreningen i Uppland	Bil. 8
- Kommunstyrelsens AU, Tierps kommun	Bil. 10

Länsstyrelsen, bilaga 2

Samråd om förslag till områdesbestämmelser för Strömsbergs bruk i Tolfta församling, Tierps kommun

Kommunen har översänt rubricerat förslag till Länsstyrelsen för samråd enligt 5 kap 20 § plan- och bygglagen.

Synpunkter har under hand lämnats till stadsarkitekt Arne Arvidsson 1998-09-16.

Regeringen har den 7 maj 1998 upphävt ett tidigare förslag till områdesbestämmelser för området på grund av formella brister.

Utformningen av områdesbestämmelserna överensstämmer i hög grad med motsvarande förslag för Ullfors bruk som även är föremål för samråd.

Länsstyrelsen lämnar följande synpunkter och kommentarer inför den fortsatta bearbetningen av samrådsförslaget.

Allmänt

Områdesbestämmelserna syftar främst till att ge den kulturhistoriskt värdefulla miljön ett utökat skydd enligt PBL. Övrigt skydd i området finns genom en detaljplan. En del av bruksområdet är av sådant slag att byggnadsminnesförklaring skulle kunna komma i fråga. Länsstyrelsens bedömning är att områdesbestämmelserna tills vidare bör kunna utgöra en god grund för hantering av bevarandefrågor med hänsyn till områdets aktuella värden, egenart och övriga förutsättningar.

Då områdesbestämmelserna blir juridiskt bindande för kommunen och fastighetsägarna är det bl a lämpligt att så långt möjligt precisera mål och ramar för bevarandet genom att utförligt beskriva områdets värden med referenser till historiskt underlagsmaterial och aktuella byggnadsinventeringar. Detta är en viktig information till fastighetsägarna om vilka åtgärder som är möjliga/lämpliga att genomföra med hänsyn till behovet av bevarande och utveckling av området. Informationen i områdesbestämmelserna skulle därmed också ge en viktig vägledning om områdets användningsmöjligheter som är av intresse vid fastighetsköp och planering av investeringar i området.

Avgränsningsfrågor

Avgränsningen av området bör principiellt kunna motiveras utifrån riksintresseområdets avgränsning. Angränsande områden som ej ingår men som kan kräva hänsyn till bruksområdet bör kunna redovisas i kommunens översiktsplan med riktlinjer för bebyggelseutvecklingen.

Områdesbeskrivning

Innehållet i beskrivningen är viktig för fastighetsägarens möjlighet att bedöma hur långt PBL: s generella hänsynsregler samt övriga hänsynsregler skall tillämpas.

I områdesbestämmelserna ingår ej något förhållningssätt till interiöra förändringar i bebyggelsen, t ex kan det finnas skäl att i vissa fall bevara intakta planlösningar medan det i andra fall inte har någon betydelse från bevarandesynpunkt.

Frågan om *ersättningskrav* är kopplad till de specifika förutsättningarna som råder för den aktuella bebyggelsen dvs byggnadernas skick. Beskrivningen kan därför med fördel kompletteras med ett åtgärdsavsnitt med allmänna råd om hur man lämpligen förfar vid renovering och underhåll i några typfall. Det finns därmed indirekt möjlighet att prioritera stöd med bidragsmedel för antikvariska överkostnader.

I området finns exempel på vissa återställningsåtgärder som skulle ge särskild stort effekt för bruksmiljön i sin helhet som redan nu bör kunna identifieras.

Bestämmelser

Under en ny rubrik *varsamhetsbestämmelser* bör för hela området anges bevarandekrav och förhållningssätt för ändringar av byggnader och som inte kan föranleda ersättningskrav.

Utökad lovplikt bör även gälla jordbrukets byggnader.

I handläggningen av detta ärende har även deltagit Jan-Helmer Gustafsson, Kulturmiljöenheten.

Olle Lundgren
Länsarkitekt

Mats Hellberg
Avdelningsdirektör

Kommentar

Områdesbestämmelserna syftar främst till att ge den kulturhistoriskt värdefulla miljön i Strömsbergs bruk ett utökat skydd enligt Plan- och bygglagen (PBL).

Beskrivningen kommer att kompletteras med mål och ramar för bevarandet genom en beskrivning av områdets värden med referenser till historiskt underlagsmaterial och byggnadsinventeringar.

Områdesbestämmelserna kommer inte att ta ställning till eller föreslå några förhållningssätt till interiöra förändringar.

Fasta fornlämningen kommer att införas på kartan och beskrivas i beskrivningen.

Den utökade lovplikten kommer även att gälla jordbrukets byggnader.

Råd och anvisningar kommer att införas i beskrivningen.

Upplandsmuseet, bilaga 5

Museet kommenterar bl a planbestämmelserna och skyddsbestämmelserna att dessa har fått en formulering att utseendet och kvaliteten skall väljas om möjligt i överensstämmelse med originalutförandet. Museet anser att det nuvarande utseendet bör behållas.

Den utökade lovplikten bör enligt museets mening även gälla jordbrukets byggnader. Begreppen "omfärgning" resp "ommålning" bör förtydligas.

Museet ifrågasätter kommunens möjligheter fransäga sig eventuella krav från den enskilde fastighetsägaren.

Under rubriken "Förutsättningar och förändringar. Allmänna hänsyn" anser museet att det bör tillfogas vad som är karaktäristiska för bruksmiljön - vari det kulturhistoriska värdet består och var som bör värnas.

Kommentar

Det är viktigt att beskriva vad som är karaktäristiskt för Strömsbergs bruks miljö och vari det kulturhistoriska värdet består och vad som skall värnas. Detta skall införas i beskrivningen dels under syftet och dels under "Förutsättningar och förutsättningar. Allmänna hänsyn". Upplandsmuseets telefonnummer skall rättas. Övrigt se kommentar till länsstyrelsens remissvar.

Strömsbergs gård, bilaga 9

Undertecknaren accepterar inte skrivningen vad avser ersättningskrav enligt 14 kap § 2 Plan- och bygglagen. Kommunen bör upprätta en åtgärds- och kostnadsplan för bruket och dess omgivning, så att den miljö som eftersträvas kan uppnås utan att enskilda näringsidkare lider ekonomisk skada.

Kommentar

Skrivningen avseende ersättningsregler enligt Plan- och bygglagen skall ändras. Någon åtgärds- och kostnadsplan har inte diskuterats.

SLUTKOMMENTAR

Med de föreslagna ändringar och bearbetningar kan områdesbestämmelsen ställas ut för granskning enligt 5 kap 23 och 33 §§ Plan- och bygglagen.

Tierp 1998-10-25

Bygg- och miljökontoret, planavdelningen

Per Nordenstam
Förvaltningschef

Förslag till områdesbestämmelse för STRÖMSBERGS BRUK, Tierps kommun

UTLÅTANDE ÖVER UTSTÄLLNING, enligt 5 kap 27 § PBL.

HUR UTSTÄLLNINGEN BEDRIVITS

Beslut

Bygg- och miljönämnden beslutade om utställning, Bn § 248 1998-12-10, enligt 5 kap 23 § Plan- och bygglagen (PBL).

Utställningshandlingar

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Råd- och rekommendationer för att bygga och bygga om i kulturhistoriskt värdefull miljö
- Fastighetsförteckning
- Samrådsredogörelse

Utställning

Utställningshandlingar fanns tillgängliga i Biblioteket i Tierp och Kommunhuset i Tierp, under tiden 15 mars – 19 april 1999.

Underrättelser

Underrättelser om utställningen har gjorts dels genom annons i ortens tidningar och dels genom brev till sakägare, myndigheter och andra som har väsentligt intresse av förslaget.

INKOMNA SYNPUNKTER

Synpunkter har, under utställningstiden, inkommit från:

- Länsstyrelsen	Bil. 11
- Kommunstyrelsens arbetsutskott	Bil. 12
- Vattenfall Sveanät AB	Bil. 13
- Telia AB	Bil. 14
- Dorkarby 1:6. Göran Torstensson	Bil. 15

SAMMANFATTNING OCH KOMMENTAR TILL INKOMNA SYNPUNKTER

Myndigheter, sakägare och andra som har väsentligt intresse av förslaget men har inget att erinra

- Länsstyrelsen	Bil. 11
- Kommunstyrelsens arbetsutskott	Bil. 12
- Vattenfall Sveanät AB	Bil. 13
- Telia AB	Bil. 14

Dorkarby 1:6. Göran Torstensson

Bil. 15

I första hand yrkar jag att byggnaderna på Dorkarby 1:6 ej omfattas av områdesbestämmelser. I andra hand, om kommunen anser det så betydelsefullt att

ekonomibyggnaderna ingår, att kommunen skriftligen ikläder sig det fulla ekonomiska ansvar som detta innebär.

Detta är helt logiskt krav eftersom jag inte kan bedriva jordbruksverksamhet i konkurrens med övriga näringsidkare om min fastighet åläggs restriktioner vad gäller ny-, till- eller ombyggnad så att företagets utveckling hindras eller försvåras.

Jag kan alltså inte acceptera att ensam bära en sådan ekonomisk börda, utan den bör delas solidariskt mellan alla kommuninnevånare. Om kommunen beslutar att omfatta våra byggnader kräver jag garantier för den ekonomiska skada detta kan åsamka vår fastighet i framtiden.

Kommentar:

Strömsberg är Upplands enda järnbruk där alla komponenter som bildar en typisk bruksmiljö under 1700- och 1800-talen finns bevarade. Miljön utgör därmed en unik enhet. Vad som gör Strömsberg unikt är den samlande enhet som återfinns runt bruksdammen med arbetarbostäder, herrgårdsanläggning, jordbruksbyggnader och den kompletta samlingen av ålderdomliga produktionsbyggnader, något som saknar motstycke i upplandsbruken.

Ekonomibyggnaderna, som är en del av det unika, har enligt förslag till områdesbestämmelser har meddelats skyddsbestämmelser – rivningsförbud och varsamhetsbestämmelser. Bestämmelserna har meddelats för att skydda riksintressen. Krav på ersättning regleras enligt 14 kap 8 § Plan- och bygglagen (PBL).

Att ta hänsyn till kulturhistoriska värden är fråga om kunskap och respekt för den byggda miljön.

Hänsynen till kulturvärden innebär förutom ett krav på anpassning till särskilt värdefull bebyggelse också krav på att nybyggnader skall utformas med hänsyn till lokal tradition i fråga om byggnadens form i stort, t ex planmått, höjd och takform, eller i detalj, t ex materialval, färgsättning och fönsterformer. Lokala traditioner i dessa avseende skall beaktas och föras vidare. Hänsyn till naturvärdena ska beaktas, t ex värdefull naturmiljö och kulturlandskap på platsen.

Utökad lovplikt gäller även ekonomibyggnader för jordbrukets behov och skall uppfattas att allmänintressena är mycket starka och det finns särskilda skäl, se ovan.

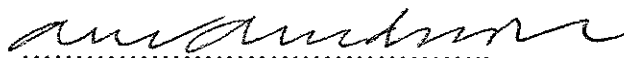
REVIDERING AV OMRÅDESBESTÄMMELSER EFTER UTSTÄLLNING

Byggnader på fastigheterna Dorkarby 1:7, 1:22, 1:23 och 1:24 har, efter samråd med fastighetsägarna och upplandsmuseet, meddelats rivningsförbud, q1, av markerade byggnader på respektive fastighet. Samtliga fastighetsägare har godkänt revideringen, se bilaga 16 – 20.

SAKÄGARE SOM INTE FÅTT SINA KRAV TILLGODOSEDDA

Dorkarby 1:6

Tierp 1999-06-17. Bygg- och miljökontoret, planavdelningen

Arne Arvidsson, stadsarkitekt